

OYUNA GELMEYELİM

Aydınlık Dergisi, 9 Mart 2008

Yıldırım Koç

Çalışma yaşamı giderek hareketleniyor. Bir tarafta, hazırlanan istihdam paketinde yer alan ve basına parça parça sızdırılan düzenlemeler var. Diğer tarafta, sosyal güvenlik alanındaki önemli değişiklikler, Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülüyor. Tekel işçilerinin yiğit mücadelesi sürüyor. Tuzla'daki iş cinayetlerine ilişkin köklü tedbirler alınmadı; her an yeni cinayetler gelebilir.

Bu gelişmeleri izlerken sermayenin ve Hükümet'in bir oyununa gelmemeye dikkat etmemiz gerekli.

Bugün sendikacılık hareketinin ana gövdesi kamu sektöründedir. Üye sayısı açısından en büyük ve mali açıdan en güçlü sendikaların bir-ikisi dışında tümü ağırlıklı olarak kamu sektöründe örgütlüdür. Kamu sektöründe ücretler ve toplam işgücü maliyetleri, özel sektörde geçerli olanların epey üstündedir. Emperyalist güçler, hem genel olarak sendikal örgütlülüğü parçalamak, hem de özel sektörde işgücü maliyetlerini düşürmek amacıyla, kamu sektöründeki işçi sayısını azaltmaya çalışmaktadır. Ülkemizdeki sermayedar sınıf da bunu istemektedir; çünkü kamu sektöründeki işçilerin ücretleri, diğer hakları ve çalışma koşulları, özel sektör işçileri açısından "kötü örnek" olmakta, işçilerin haklı taleplerine meşruiyet de kazandırmaktadır.

Hükümetler 1991-1992 yıllarından itibaren kamu işçisinden kurtulmak amacıyla zorunlu emeklilik uygulamasını getirdiler. Esasında bizim çalışma mevzuatımızda işçiler için "zorunlu emeklilik" diye bir düzenleme yoktur. İşçi, emekliliğe hak kazanınca, isterse emeklilik için başvurur ve kıdem tazminatını alarak işyerinden ayrılır; ya da işveren işçiyi işten çıkarır, kıdem tazminatını ve ihbar süresinin ücretini öder. 2003 yılına kadarki uygulama buydu.

2002 yılında, 57. Hükümet döneminde kabul edilen iş güvencesi düzenlemesiyle, 15 Mart 2003 tarihinden itibaren bu uygulama değiştirildi. Yeni düzenlemeye göre, işçinin işten çıkarılabilmesi için geçerli bir neden gerekmektedir ve işçinin emekliliğe hak kazanmış olması, geçerli bir neden değildir. Bu koşullarda, işçinin emeklilik için kendisinin başvurmaması durumunda, işverenin işçiyi işten çıkarması zorlaşmıştır. İşveren işçiyi işten çıkarırsa ve bunda işçinin emekliliğe hak kazanmış olmasını gerekçe olarak gösterirse, yargı kararıyla işe dönüş mümkündür. Yargı da, işe geri alınmayan işçi için, kıdem tazminatı ve ihbar süresinin ücretine ek olarak, yargılama süresinin ücretinin ve ayrıca 4-8 aylık ücret tutarında ek bir tazminatın ödenmesini öngörmektedir.

Bu durumda kamu kesiminde işçilerin tasfiye edilmesi, sendikaların zayıflatılması ve özel sektör için "kötü örnek"lerin ortadan kaldırılması zorlaşmıştır.

Bu koşullarda işçinin ipini kendisine çektirmek en uygun yöntemdir. Diğer bir deyişle, işçiyi öyle korkutacaksınız ki, kamu kesiminde emekliliğe hak kazanmış olan işçi, kendi ayaklarıyla paşa paşa emekliliğini istemek için başvursun. Bunun yolu da, kamu kesiminde yaşı ilerlemiş işçinin duyarlılık gösterdiği iki konuda onu korkutmaktır. Bu iki konu, kıdem tazminatı ve emekli aylıklarının düzeyidir.

Bugün bu oyun tezgahlanıyor. Kamuoyuna bir türlü tamamı açıklanmayan ve düzenli bir biçimde parti parti sızdırılan bilgiler, kıdem tazminatı hakkına yönelik bir saldırı olduğunu gösteriyor. Gerçekten böyle bir saldırı da var. Ancak, bu işin diğer boyutu, işçiyi paniğe kaptırtmak ve kendi isteğiyle emeklilik için başvurmasını sağlamaktır. Emekli aylıkları konusunda da sorunlar vardır; ancak bugün emekliliğini hak etmiş işçi için emekli aylığının düşürülmesi gibi bir sorun yokken, sanki böyleymiş gibi bir hava kasıtlı olarak yaratılmaktadır.

Bugün yapılması gereken, bu oyunu bozmak, kıdem tazminatı ve sosyal güvenlik alanındaki yeni düzenlemelere karşı çıkmak, yalnızca kendimiz için değil, aynı zamanda çocuklarımız için de birlikte mücadele etmektir. Savaşta düşman saldırdığında siperi bırakıp kaçmak çözüm değildir. Sermaye saldırdığında, “ben nasıl olsa emekliliğime hak kazandım; ne gerek var yenileceğimiz bir mücadeleye girmeye” diyip emekli olmak yerine, bugünümüz ve yarınımız, kendimiz ve çocuklarımız için örgütlü mücadeleyi sürdürmeliyiz.